

Verbinden, integreren, ...doen!

Inhoud

Inleiding.....	4
Samenvatting (executive summary).....	5
Visie, missie en centrale waarden van onze organisatie.....	6
Visie	6
Missie.....	7
Centrale waarden en principes	8
Doelstellingen m.b.t. de werking van de zorgraad (governance)	9
Strategische doelstelling 1: We bouwen onze organisatie uit tot een open netwerk dat op een efficiënte en transparante manier wordt bestuurd.	9
OD 1.1: We integreren de sectoren VAPH en Opgroeien in onze organisatie	9
OD 1.2: We realiseren betrokkenheid binnen een breed en open netwerk.....	9
OD 1.3: We hebben duidelijke verbinding tussen beleid en bestuur van de vzw.....	9
OD 1.4: We hebben duidelijke afspraken over de interne samenwerking	9
OD 1.5: We hebben een duidelijke procedure voor klachtenbehandeling.....	10
Strategische doelstelling 2: We hebben een duidelijk proces om te komen tot een breed gedragen beleidsplan	10
OD 2.1: We hebben een duidelijk proces om tot een brede omgevingsanalyse te komen.....	10
OD2.2- We geven onze omgevingsanalyse op een dynamische manier weer.....	10
OD 2.3: We hebben een duidelijk proces van afstemming met lokaal sociaal beleid	10
OD 2.4: We hebben een platform met ervaringsdeskundigen voor beleidsadvies en -feedback	10
OD 2.5: We gebruiken de organisatiestructuur om tot gedragen en afgebakend beleid te komen	10
Doelstellingen met betrekking tot de inhoud	11
Omgevingsanalyse eerstelijnszone Oost-Meetjesland	11
Samenwerken als essentiële voorwaarde	11
Enkele relevante cijfers	12
Participatief werken met de doelgroep	12
Verbinding met lokaal sociaal beleid.....	12
Strategische doelstelling 3: inzetten op verhogen van toegankelijkheid van zorg en welzijn.....	13
OD 3.1: we verhogen de kennis bij professionals rond doelgerichte zorg.....	13
OD 3.2: we brengen professionals samen om de kennis van elkaars werking te verhogen	13
OD 3.3: we ondersteunen de uitbouw van eerstelijnspraktijken in de regio	13
OD 3.4: we verlagen de drempel i.k.v. dienstverlening en correcte doorverwijzing	14
OD 3.5: we zetten in op samenwerking en afstemming rond medicatiegebruik.....	14
OD 3.6: De stem van de PZON wordt structureel verankerd in onze organisatie.....	14

OD 3.7: Samen met een intermutualistisch samenwerkingsverband worden gezondheidsdoelstellingen bereikt	15
OD 3.8: Samenwerking met het MOPB (=Meetjeslands overleg voor personen met een beperking) resulteert in concrete actie.....	15
Strategische doelstelling 4: Informele zorg verder uitbouwen als structurele partner in zorg en welzijn.....	16
OD 4.1: We zorgen voor psycho-educatie en psychosociale ondersteuning van mantelzorgers .	16
OD 4.2: We ondersteunen mantelzorgers in het bekendmaken en opnemen van hun rechten..	16
OD 4.3: We ondersteunen jonge mantelzorgers.....	17
OD 4.4: We zetten in op de ontwikkeling van zorgzame buurten	17
OD 4.5: We zetten in op mantelzorgvriendelijke HR in de regio	17
OD 4.6: We zetten in op burgergerichte zorg en vrijwilligerswerk	17
Strategische doelstelling 5: Coördinatie opnemen van ontwikkeling van zorgpaden	18
OD 5.1: We coördineren een update van het bestaande zorgpad suïcide voor volwassenen	18
OD 5.2: We coördineren de opmaak en uitrol van een zorgpad rond intrafamiliaal geweld naar kinderen.....	18
OD 5.3: We coördineren de opmaak en uitrol van een zorgpad rond slaapproblemen.....	18
OD 5.4: We coördineren de opmaak van een zorgpad rond mond- en tandzorg.....	19

Inleiding

Beste lezer

In de visietekst van de zorgraad staat dat we als organisatie de stem van mensen met zorg- en ondersteuningsnoden actief meenemen in de ontwikkeling van ons beleid- en actieplan. Een doelstelling die we als organisatie niet enkel in een tekst zetten, maar in alles wat we doen als centraal principe hanteren.

Het beleidsplan voor de periode 2024-2026 bevat gerichte keuzes die worden gemaakt door een brede waaier aan bronnen samen te brengen in een uitgebreide omgevingsanalyse. Deze bevat een aantal relevante cijfergegevens en is verrijkt door een continu proces van afstemming met al onze partners. We organiseerden samen met de lokale besturen enkele lokale fora om te beluisteren waar de lokale noden liggen, zetten in op implementatie van een aantal Vlaamse prioritaire beleidsthema's en staan steeds in verbinding met andere regionale netwerken zoals het Meetjeslands overleg voor personen met een beperking (MOPB), RTJ De Tafels, regionaal netwerk huizen van het kind, netwerk palliatieve zorg en de provinciale strategische cel voor implementatie van de conventie eerstelijnspsychologische zorg.

Reeds in 2022 nam de zorgraad deel aan het pilootproject rond de Scirocco-tool. De drie prioritaire dimensies die uit de analyse naar voor kwamen waren: obstakels wegwerken, een populatiegerichte benadering en een duidelijke organisatiestructuur. In het beleidsplan dat volgt werden deze drie dimensies meegenomen.

Om mensen met zorg- en ondersteuningsnoden volwaardig deel te laten uitmaken van dit proces van beleidsplanning hebben we het voorbije jaar een intensief traject afgelegd met een groep ervaringsdeskundigen met zeer uiteenlopende achtergronden. Een gedreven groep van mensen met elk hun expertise in verschillende domeinen: psychische kwetsbarheden, verslavingsproblematiek, armoede, mantelzorg, ouderen.. kreeg de vraag van de zorgraad om voor ons nieuw beleidsplan gericht beleidsadvies te formuleren. Om dit advies niet vrijblijvend te houden engageerde de zorgraad zich om minstens één strategische doelstelling integraal op te nemen in het beleids- en actieplan. De groep ervaringsdeskundigen, die zichzelf "Heldig expertengroep" heeft genoemd, werd onder begeleiding meegenomen in het complex proces van beleidsplanning, maakte kennis met de leden van de zorgraad (en omgekeerd) en heeft vooral concreet verwoordt wat voor **hen** belangrijk is.

Uiteindelijk werden twee strategische doelstellingen geformuleerd door de groep en deze werden alle twee integraal opgenomen in het beleidsplan. Gericht de toegankelijkheid verhogen van het aanbod in zorg en welzijn binnen de regio en inzetten op informele zorg zijn twee inhoudelijke speerpunten voor de komende jaren. De andere inhoudelijke doelstellingen werden gekozen door opvallende cijfers uit de omgevingsanalyse en door belangrijke input uit de lokale fora.

Samenvatting (executive summary)

De zorgraad heeft de ambitie om het regionaal overlegplatform te zijn waar beleidsafstemming en gerichte actie wordt mogelijk gemaakt om te komen tot geïntegreerde en doelgerichte zorg. Dit vereist samenwerking tussen een heel grote groep van partners, kennis van elkaars werking en een voortdurende focus op wat de persoon met zorg- en ondersteuningsnoden en diens omgeving belangrijk vinden.

Dit alles plaatst de zorgraad als organisatienetwerk voor twee belangrijke uitdagingen.

Eenzijds moeten we een goed evenwicht vinden tussen een open netwerk zijn van leden en een efficiënt bestuurbare vzw. Dit vereist een duidelijke organisatiestructuur met een concrete delegatie van bevoegdheden en een duidelijke cyclus van rapportage. We moeten alle leden ervan overtuigen dat, waar in de organisatiestructuur ze zich ook bevinden, hun stem telt. Ongeacht of dat een “officiële” stem is als lid van de algemene vergadering of het bestuursorgaan, als deelnemer aan een concrete werkgroep of een stem als lid van het breed netwerk.

Anderzijds moeten we als organisatie een goed proces ontwikkelen om tot beleidsplanning te komen. Het aantal thema's, doelgroepen, knelpunten, partners is groot. En dat laatste zorgt er natuurlijk ook voor dat we veel geëngageerde leden hebben. Maar het aantal vragen en mogelijke thema's om op in te zetten is uiteraard ook groot. En dat vraagt om gerichte keuzes als we ook effectief impact willen hebben als organisatie en efficiënt, doelgericht willen werken komende jaren.

Het beleidsplan voor de komende drie jaar is tot stand gekomen door input uit verschillende bronnen naast elkaar te leggen.

Uit de cijfergegevens in onze omgevingsanalyse blijkt dat het Meetjesland slecht scoort als het gaat over mond- en tandzorg en dat het Meetjesland kampt met hoge suïdecijfers.

Onder de leden van de zorgraad was er een grote consensus om een geïntegreerde aanpak uit te werken binnen de complexe problematiek van medicatiegebruik. Hierbij willen we ons zowel focussen op een duidelijk en up-to-date medicatieschema als op de aanpak van misbruik van medicatie.

Uit de lokale fora die we organiseerden samen met de lokale besturen kwam naar voor dat ouderenzorg en intrafamiliaal geweld naar kinderen twee specifieke beleidsthema's zijn en dat men vraagt naar een betere uitwerking van informele zorg als partner voor de professionele zorg.

Om deze meer concrete thema's aan te pakken kiezen we voor de methode van de zorgpaden. Dit is een concrete methode om te komen tot duidelijke afspraken in preventie, vroegdetectie, signaleren, doorverwijzen, schakelen van zorg, samenwerking in een geïntegreerde aanpak, enz. Bovendien is een zorgpad als methode zeer dankbaar om concreet te evalueren in hoeverre we vooruitgang boeken in onze doelstellingen.

Ook uit de Vlaamse prioritaire beleidsthema's komt informele zorg naar voor als speerpunt, een thema dat ook door *Heldig*, onze expertengroep ervaringsdeskundigen, als prioriteit werd naar voor geschoven.

Naast informele zorg gaf *Heldig* ook aan dat ze vinden dat de zorgraad de komende jaren zou moeten inzetten op het verhogen van de toegankelijkheid in zorg en welzijn. Hierrond drempels wegwerken en mogelijkheden creëren wordt een uitdaging komende jaren. We zijn ervan overtuigd dat we samen met ons netwerk van partners en het burgerplatform als klankbordgroep een verschil kunnen maken komende jaren. De neuzen wijzen zowel bij ervaringsdeskundigen als professionals in dezelfde richting

en dit creëert ruimte voor ons als organisatie om samenwerkingen op poten te zetten en kansen/mogelijkheden te creëren in de regio. De toegankelijkheid verhogen van het openbaar domein is overigens een beleidsitem dat door verschillende lokale besturen reeds is meegenomen binnen het lokaal sociaal beleid, dus dat biedt zeker kansen om de samenhang tussen het beleid van de zorggraden en het lokaal sociaal beleid verder te versterken.

In 2024 ligt de focus van de zorgraad op de uitbouw van een sterke organisatie. Binnen de inhoudelijke doelstellingen ligt de focus vooral op samenstellen van concrete werkgroepen, scope en definiëring van de projecten (wat gaan we doen en wat niet, welke doelstellingen hebben we en welke resultaten verwachten we, welke partners moeten we betrekken, ...).

In 2025 ligt de focus op implementatie van de verschillende zorgpaden, op concrete acties binnen de thema's informele zorg en toegankelijkheid verhogen en op het verder versterken van de brede netwerorganisatie.

In 2026 richten we ons op de evaluatie van de geïnstalleerde zorgpaden en op de structurele verankering hiervan binnen de samenwerking in de regio. 2026 is ook het jaar waar we het meerjarenbeleid 2027 tot 2033 concreet uitwerken en dus het ontwikkelde proces van beleidsplanning in de praktijk brengen.

Het is een permanente, horizontale doelstelling van de organisatie om de persoon met zorg- en ondersteuningsnoden op een volwaardige en structurele manier te laten participeren aan onze werking.

Visie, missie en centrale waarden van onze organisatie

Visie

In de eerstelijnszone Oost-Meetjesland nemen de persoon met een zorg- of ondersteuningsnood en zijn/haar omgeving de regie van alle levensdomeinen zelf in handen. Dit doen ze niet alleen, maar samen met alle mogelijke partners in gezondheid en welzijn, zowel dichtbij (mantelzorger, eerste lijn) als verder weg (2e en 3e lijn, gespecialiseerde zorg in het ziekenhuis).

Het is de verantwoordelijkheid van alle partners binnen de eerstelijnszone Oost-Meetjesland om proactief en door samenwerking ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot een efficiënte, betrouwbare, laagdrempelige, op elkaar afgestemde/geïntegreerde, persoonsgerichte en kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning. Verhoogde aandacht en inspanningen naar die mensen die zich in een maatschappelijk kwetsbare situatie bevinden of die de weg naar gezondheids- en welzijnszorg niet altijd vinden, is hierbij absoluut noodzakelijk. Door samen met mensen op stap te gaan, hen waar nodig te ondersteunen en zelf te laten stappen waar kan, maakt de zorgraad een verschil en levert zo een positieve bijdrage aan de dagelijkse kwaliteit van leven voor iedereen. Het zelfbeslissingsrecht en de autonomie van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood wordt hierbij steeds gewaarborgd.

Participatie van de doelgroep is hierbij essentieel. Niet enkel in de visie, maar in de dagelijkse werking van de organisatie. Dit zowel binnen concrete acties als in het bepalen van de prioritaire doelstellingen binnen ons meerjarenbeleid. De keuzes die we maken zijn immers niet enkel voor de persoon met zorg- en ondersteuningsnoden, maar komen tot stand met hen en komen mee tot stand door hen.

De zorgraad Oost-Meetjesland is geen op zich staand afzonderlijk netwerk, omdat de organisatie, net zoals iedereen, deel uitmaakt van de samenleving. Alle aspecten van de samenleving worden nauw betrokken bij zorg- en ondersteuningstrajecten en versterkt waar nodig. We zijn ervan overtuigd dat we

de complexe uitdagingen waar we voor staan enkel samen kunnen aanpakken en dat ons beleid en het lokaal sociaal beleid van de lokale besturen binnen de zone in wisselwerking elkaar moeten versterken.

Missie

De zorgraad streeft naar geïntegreerde samenwerking op het vlak van preventie over vroegdetectie en korte interventies naar langdurige zorg, nazorg en levenseindezorg. Dit vereist kennis van en begrip voor elkaars werking, een duidelijk afsprakenkader en heldere doelstellingen. Regelmatige evaluatie en mogelijkheid tot bijsturen zijn basisvoorwaarden om te groeien in de samenwerking. De zorgraad werkt verbindend en bouwt bruggen tussen de verschillende sectoren, partners in de eerstelijns- en tweedelijnszorg én alle burgers.

Alle actoren binnen de eerste lijn hebben een verantwoordelijkheid om dit samenwerkingsverband verder vorm te geven. Ook hier is kennis delen en heldere informatie verstrekken, niet alleen naar het professioneel netwerk, maar ook naar het informele netwerk rond de persoon met een zorg- of ondersteuningsnood, een must. Het betrekken, sterker maken en activeren van zowel mantelzorgers als de persoon zelf zorgt ervoor dat zorg en ondersteuning nabij kan blijven en gedragen wordt door vele schouders.

Het spreekt voor zich dat een sterke zorgraad nood heeft aan een duidelijke structuur waar beleid en acties tot stand komen in nauwe samenwerking met alle actoren en door actieve participatie van de doelgroep. We maken breed gedragen keuzes en formuleren duidelijke en concrete doelstellingen en acties samen met alle partners en vanuit een brede omgevingsanalyse.

Door nauw contact met alle stakeholders binnen de zone heeft de zorgraad ook een duidelijke signaalfunctie naar hogere beleidsniveaus. Signalen en knelpunten worden op een gestructureerde manier opgevangen en besproken op meer regionaal of Vlaams niveau. De zorgraad werkt ook daar actief mee om deze knelpunten aan te pakken.

Centrale waarden en principes

De zorgraad stelt in de eerste plaats de zorg voor de mens voorop. Het welzijn en de gezondheid van de burger zijn de spil van alle beslissingen en acties. Daarom is ook het **actieve partnerschap met burgers en organisaties** een van de meest belangrijke aspecten van onze benadering; zo willen we steeds vertrekken vanuit hun noden en tekorten. Door nauw samen te werken met de gemeenschap en belanghebbenden, maar ook complementair gebruik te maken van cijfers en metingen, kunnen we beter begrijpen wat de echte behoeften en uitdagingen zijn, een integraal beleid vormen en vooruitgang opvolgen.

Een andere belangrijke hoeksteen van de zorgraad is **transparantie en representativiteit**. We streven ernaar om open te zijn over onze besluitvormingsprocessen en om de diversiteit van de gemeenschap te weerspiegelen in onze partnerschappen en projecten. Dit zorgt ervoor dat de belangen van iedereen worden gehoord en gerespecteerd.

In essentie staat de zorgraad voor **gelijkwaardigheid, respect en communicatie**. Gelijkwaardigheid betekent dat iedereen, ongeacht achtergrond of situatie, gelijke toegang heeft tot hoogwaardige zorg. Respect voor de individuele waardigheid en keuzes van mensen wordt daarbij steeds onderschreven. Tenslotte is ook communicatie essentieel om ervoor te zorgen dat informatie en beslissingen helder en begrijpelijk zijn voor iedereen.

Met deze kernwaarden streeft ze naar een **toegankelijke, efficiënte en laagdrempelige zorg** waar zowel vrijheid als verbinding een plaats hebben. Dit betekent dat mensen de vrijheid hebben om keuzes te maken over hun zorg, terwijl er ook netwerken en ondersteuning zijn om hen te helpen bij hun welzijn. Samenvattend kan worden gesteld dat de zorgraad zich inzet voor het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van iedereen in de gemeenschap, met een sterke nadruk op samenwerking, gelijkheid en respect voor individuele behoeften.

Doelstellingen m.b.t. de werking van de zorgraad (governance)

Strategische doelstelling 1: We bouwen onze organisatie uit tot een open netwerk dat op een efficiënte en transparante manier wordt bestuurd.

OD 1.1: We integreren de sectoren VAPH en Opgroeien in onze organisatie

Acties	Versterkte samenwerking tussen de zorgraad en het Meetjeslands overleg voor personen met een beperking (MOPB)
Indicatoren	Het MOPB heeft een afvaardiging in de cluster welzijn van de zorgraad Leden van de zorgraad zijn structureel lid van het MOPB
Acties	Verdere uitbouw van een structureel overleg binnen de sector opgroeien
Indicatoren	De sector opgroeien heeft een afvaardiging in de cluster welzijn van de zorgraad

OD 1.2: We realiseren betrokkenheid binnen een breed en open netwerk

Acties	we organiseren fora op niveau van de clusters en over de clusters heen
Indicatoren	Er wordt minstens 2x per jaar clusteroverleg georganiseerd voor de brede achterban De input uit het clusteroverleg wordt besproken op de zorgraad en teruggekoppeld naar de clusters

OD 1.3: We hebben duidelijke verbinding tussen beleid en bestuur van de vzw

Acties	We bouwen een beleidscel uit die verantwoordelijk is voor de opmaak, opvolging en bijsturing van het meerjarenplan
Indicatoren	De beleidscel is samengesteld uit leden van alle clusters De beleidscel komt maandelijks samen De beleidscel rapporteert periodiek aan de zorgraad over de evoluties in het meerjaren- en actieplan De beleidscel werkt het meerjarenplan 2027-2033 uit op basis van input door alle relevante partners We werken acties uit op basis van een gestandaardiseerde projectmanagement-tool
Acties	We bouwen een financiële cel uit die verantwoordelijk is voor de begroting, financiële opvolging en rapportering
Indicatoren	De financiële cel ontwikkelt een overzichtelijk sjabloon voor financiële rapportage en rapporteert periodiek aan de zorgraad De financiële cel maakt de begroting op en legt deze ter goedkeuring voor aan de zorgraad De financiële cel maakt het financieel jaarrapport op en legt dit ter goedkeuring voor aan de zorgraad

OD 1.4: We hebben duidelijke afspraken over de interne samenwerking

Acties	We hebben een gestandaardiseerde manier voor rapportering
Indicatoren	- Uniforme projectmanagement-tool voor rapportage van vooruitgang in projecten - Uniform sjabloon voor financiële rapportage
Acties	We hebben een duidelijke matrix voor delegatie van bevoegdheden

Indicatoren	- Alle bestuurders kennen de matrix en de daaraan gekoppelde delegatie van bevoegdheden - De matrix is geïntegreerd in het intern reglement
OD 1.5: We hebben een duidelijke procedure voor klachtenbehandeling	
Acties	Uitwerken van interne afspraken rond omgaan met klachten
Indicatoren	- Iedereen weet wie wat doet bij het behandelen van klachten - Klachten worden op een uniforme manier behandeld
Acties	Onze partners weten waar ze terecht kunnen met klachten en welke procedure wordt gevolgd
Indicatoren	- De procedure voor klachtenbehandeling is gepubliceerd op de website

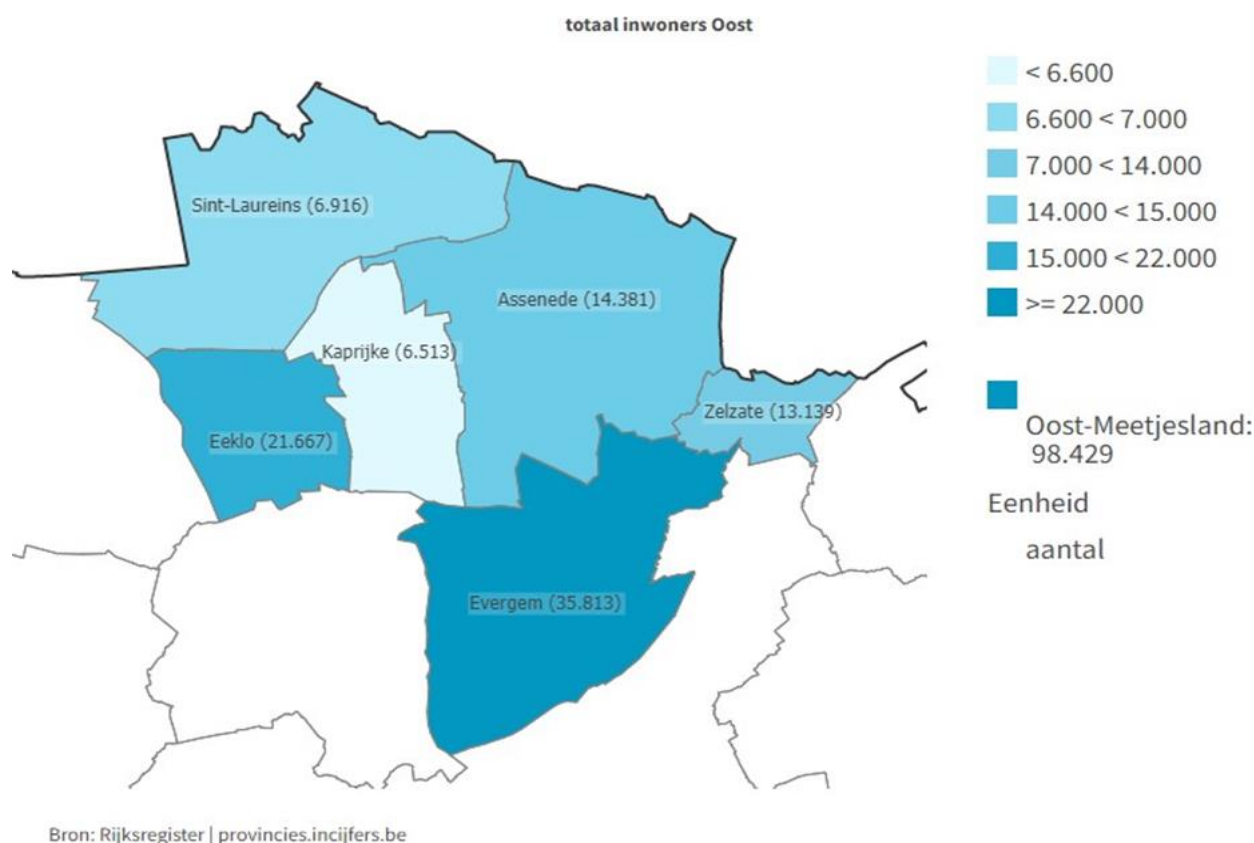
Strategische doelstelling 2: We hebben een duidelijk proces om te komen tot een breed gedragen beleidsplan	
OD 2.1: We hebben een duidelijk proces om tot een brede omgevingsanalyse te komen	
Actie	We verzamelen alle beschikbare data in één overzichtelijk document
Actie	We integreren de gegevens uit omgevingsanalyses van partners in onze omgevingsanalyse
OD2.2- We geven onze omgevingsanalyse op een dynamische manier weer	
Acties	We ontwikkelen een tool om de data uit onze omgevingsanalyse aan te bieden aan onze partners
Indicatoren	- De tool is gekend door onze partners - De tool is beschikbaar via onze website
OD 2.3: We hebben een duidelijk proces van afstemming met lokaal sociaal beleid	
Acties	We organiseren lokale fora samen met de lokale besturen
Indicatoren	- Organisatie van minstens 4 lokale fora
Acties	De cluster lokale besturen bundelt de essentie uit de verschillende prioritaire doelstelling in lokaal sociaal beleid
OD 2.4: We hebben een platform met ervaringsdeskundigen voor beleidsadvies en -feedback	
Acties	Zie OD3.6
OD 2.5: We gebruiken de organisatiestructuur om tot gedragen en afgebakend beleid te komen	

Doelstellingen met betrekking tot de inhoud

Omgevingsanalyse eerstelijnszone Oost-Meetjesland

De eerstelijnszone Oost-Meetjesland omvat de volgende 6 gemeenten: Assenede, Eeklo, Evergem, Kaprijke, Sint-Laureins en Zelzate. De eerstelijnszone bevindt zich in het noordoosten van de provincie Oost-Vlaanderen en grenst in het noorden aan Nederland en in het zuiden aan de stad Gent.

Het is binnen de eerstelijnszone een valkuil om enkel te werken met cijfers die de gemiddelde zorgzwaarte aanduiden over de 6 gemeenten heen omdat er grote verschillen zijn tussen Eeklo en Zelzate enerzijds en Evergem, Assenede, Sint-Laureins en Kaprijke anderzijds. De gemiddelde zorgzwaarte in Eeklo en Zelzate is een stuk hoger dan in de andere gemeenten. Anderzijds is het beschikbare aanbod van zorg- en welzijnsorganisaties ook hoger in Eeklo en Zelzate en hebben Sint-Laureins, Kaprijke en Assenede door hun zeer landelijk karakter grotere uitdagingen op het vlak van mobiliteit en bereikbaarheid van het beschikbare aanbod in zorg en welzijn. Als zorgraad zijn we hier alert voor en streven we waar nodig ook een lokale aanpak na, naast de aanpak voor de volledige eerstelijnszone. Een goede samenwerking met de lokale besturen in functie van het lokaal sociaal beleid is dan ook essentieel. Het voorbije jaar organiseerden we een aantal lokale fora op het niveau van de gemeente om net deze lokale knelpunten en uitdagingen te kunnen beluisteren en samen met lokale partners een plan van aanpak te kunnen uitwerken.

Samenwerken als essentiële voorwaarde

Binnen het grondgebied van de eerstelijnszone, en bij uitbreiding het volledige Meetjesland, is er een grote traditie van (intersectoraal) samenwerken. Het Meetjeslands overleg voor personen met een beperking (MOPB), het regionaal overleg Huizen van het Kind, het perinataal netwerk, de regionale

beleidscel GGZ, het netwerk gezondheidspromotie, ... zijn voorbeelden van stabiele samenwerkingsverbanden waar de zorgraad als partner structureel aan deelneemt. De komende jaren willen we de connectie tussen deze samenwerkingsverbanden en de zorgraad als organisatienetwerk verder verstevigen en structureel verankeren.

Enkele relevante cijfers

Hoewel we een groot tekort hebben aan goede regionale cijfergegevens rond suïcide krijgen we van onze partners nog steeds veel signalen dat dit in het Meetjesland een grote uitdaging blijft. We willen de komende jaren dan ook enerzijds beter zicht krijgen op de actuele situatie (door het verzamelen van betere cijfergegevens) en anderzijds ook het bestaande zorgpad suïcide voor volwassenen, dat reeds bestaat sinds 2010, evalueren en updaten.

We weten dat de grijze druk binnen de eerstelijnszone hoger is dan in het Vlaams Gewest. Ook de familiale zorgindex, die de verhouding weergeeft van het aantal hoogbejaarden (80 jaar of ouder) op het aantal 50 tot 59-jarigen (de bevolkingsgroep die normaliter zorg draagt voor de oudste groep), is hoger dan deze binnen het Vlaams gewest. Deze maat is een goede voorspeller voor de uitdagingen die er zijn naar de doelgroep mantelzorgers.

De algemene gezondheidstoestand in de eerstelijnszone is vergelijkbaar met het Vlaams Gewest en qua preventieve gezondheidszorg scoort Oost-Meetjesland beter. Echter zijn dit de gemiddelden van de 6 gemeenten waarbij we weer heel grote verschillen zien tussen die gemeenten onderling. Vooral de stedelijke gemeenten (Eeklo en Zelzate) scoren hier slechter. Qua mondzorg hinken alle gemeenten achterop. Ook zijn er percentueel meer mensen met een diabetesbehandeling en meer personen met een handicap. In het algemeen is er niet veel verschil in geneesmiddelengebruik t.o.v. het Vlaams Gewest maar het gebruik van antidepressiva ligt in de ELZ Oost-Meetjesland wel hoger dan het Vlaams gemiddelde.

Participatief werken met de doelgroep

Het voorbije jaar doorliepen we een intensief traject met een groep ervaringsdeskundigen uit zeer diverse achtergronden. Deze groep, die zichzelf “Heldig expertengroep” heeft gedoopt, kreeg de vraag van de zorgraad om ons gericht beleidsadvies te geven voor dit meerjarenplan. De zorgraad engageerde zich om minstens één strategische doelstelling te weerhouden. Heldig expertengroep vindt inzetten op het verhogen van de toegankelijkheid van het zorg- en welzijnsaanbod en ondersteunen en versterken van informele zorg (mantelzorg en buurtgerichte zorg) essentieel. Informele zorg is bovendien ook een belangrijk beleidsthema van de Vlaamse overheid en komt ook als knelpunt naar voor uit de omgevingsanalyse. “Wegwerken van drempels” werd door de werkgroep “Scirocco” weerhouden als prioritaire dimensie om op in te zetten als organisatie.

Gezien het belang dat de zorgraad hecht aan participatief werken en de zeer relevante thema’s die door Heldig expertengroep werden aangehaald heeft de zorgraad beslist om de twee thema’s mee te nemen in de uitwerking van het meerjarenbeleid.

Verbinding met lokaal sociaal beleid

We organiseerden het voorbije jaar een aantal lokale fora samen met de lokale besturen. Het ene lokaal bestuur koos eerder voor een specifiek thema, het andere dan weer voor een brede bevraging van lokale partners in zorg en welzijn rond diverse beleidsthema’s. In Eeklo ging het lokaal forum over het thema “suïcide”, in Evergem over “intrafamiliaal geweld naar kinderen”, in Assenede werden partners breed bevraagd naar input over diverse beleidsthema’s. Daar kwamen voornamelijk “toegankelijkheid en vervoersproblematieken”, “jongeren met een psychische kwetsbaarheid”, “het belang van

informatiedelen en samenwerken” en de “nood aan laagdrempelige kruispunten” naar voor als prioritaire thema’s/doelgroepen.

In Zelzate is de zorgraad structureel lid van de stuurgroep die een welzijnscentrum uitbouwt. Deze laagdrempelige plek wil enerzijds een geïntegreerd breed onthaal bieden en anderzijds achterliggend toegankelijk aanbod bieden. In deze werking zijn zowel partners uit welzijn, gezondheidszorg als het lokaal bestuur actief betrokken binnen de samenwerking.

Strategische doelstelling 3: inzetten op verhogen van toegankelijkheid van zorg en welzijn	
OD 3.1: we verhogen de kennis bij professionals rond doelgerichte zorg	
Acties	De zorgraad bundelt de krachten met algemene en universitaire ziekenhuizen uit de regionale zorgregio 10 om een interdisciplinair en transmuraal opleidingstraject op te zetten dat verder bouwt op de reeds ondernomen initiatieven rond DGZ.
Indicatoren	
Acties	We creëren een transmuraal lerend netwerk DGZ door in te zetten op workshops, e-learning en ambassadeurschap rond DGZ
Indicatoren	- Organisatie van een symposium DGZ - Organisatie van 4 workshops DGZ
OD 3.2: we brengen professionals samen om de kennis van elkaars werking te verhogen	
Acties	We organiseren een netwerkmoment waarop eerstelijnsactoren met elkaar in contact gebracht worden: Meet & eat
Indicatoren	• Maandelijks wordt een netwerkmoment rond een partner of onderwerp georganiseerd (live of digitaal) • Elke partner wordt voorgesteld op de webpagina (filmpje met presentatie) zodat dit opnieuw kan bekeken worden
Acties	We organiseren intersectorale interviews voor eerstelijns werkers rond 2 verschillende thema's (Geestelijke Gezondheid en stresspreventie) en bieden een overzicht op onze website
Indicatoren	• Eerstelijns werkers hebben een beeld welke interviews in onze regio georganiseerd worden (vb. GGZ, stresspreventie, kwetsbare personen, suïcide, ...) • Meer eerstelijns werkers nemen deel aan de interviews
Acties	We organiseren een Groot Forum in onze regio dat openstaat voor alle eerstelijns werkers waar acties, thematische vormingen, input en netwerkvorming centraal staat.
Indicatoren	• We organiseren een forum waar minstens 100 eerstelijns werkers aanwezig zijn • We voorzien lezingen en vormingen die aansluiten bij onze acties uit het meerjarenplan • We geven eerstelijns werkers de kans (in)formeel te netwerken
OD 3.3: we ondersteunen de uitbouw van eerstelijnspraktijken in de regio	
Acties	- We zijn structureel lid van de stuurgroep welzijnscentrum Zelzate

	- We geven de geleerde goede praktijken uit welzijnscentrum Zelzate door aan andere partners die een eerstelijnspraktijk willen uitbouwen
Indicatoren	
OD 3.4: we verlagen de drempel i.k.v. dienstverlening en correcte doorverwijzing	
Acties	- We ondersteunen de ontwikkeling en uitbouw van kruispunten GGZ in de regio
Indicatoren	- Kruispunten GGZ zijn een structureel item in de regionale beleidscel GGZ
Acties	- We werken mee aan laagdrempelige dienstverlening in de regio
Indicatoren	- We ondersteunen het project 'kzitermee' van LogoGezond+, een website waarbij burgers worden doorverwezen naar de juiste eerstelijnspartner. - We verkennen de mogelijkheden om zelf als organisatie een initiatief op te starten om doorverwijzingen te optimaliseren.
Acties	- We zorgen voor toegankelijke communicatie i.k.v. dienstverlening
Indicatoren	- Burgerplatform geeft advies en feedback rond communicatie van verschillende partners. - 4 workshops voor eerstelijnswerkers/lokale besturen rond communicatie naar kwetsbare burgers
OD 3.5: we zetten in op samenwerking en afstemming rond medicatiegebruik	
Acties	Uitrol project gemeente op schema
Indicatoren	- 2024: samenstellen werkgroep en in kaart brengen interesse lokale besturen om samen te werken - 2024: scoping en definitie- fase binnen projectmanagement - 2025: implementatie en communicatiecampagne - 2026: evaluatie en bijsturing + structurele verankering
Acties	verdere uitrol "groene enveloppe"
Indicatoren	- 2024: evaluatie van het bestaande project met de deelnemende ziekenhuizen - 2025: verbreden naar andere partners zoals de psychiatrische centra - 2026: evaluatie en verdere structurele verankering
Acties	geïntegreerde aanpak misbruik van verslavende medicatie
Indicatoren	- 2024: Opvolgen lokaal project in Eeklo met de huisartsen en apothekers - 2025: evaluatie en bijsturing - 2026: verbreden naar de regio eerstelijnszone
OD 3.6: De stem van de PZON wordt structureel verankerd in onze organisatie	
Acties	Er wordt een burgerplatform op poten gezet waarbij ervaringsdeskundigen als klankbord fungeren voor de bredere organisatie.
Indicatoren	• Het burgerplatform komt 4 à 5 keer per jaar samen met minimum 20 burgers. • Organisaties kunnen voor advies van ervaringsdeskundigen rond diverse thema's beroep doen op het burgerplatform.

	• Ervaringsdeskundigen krijgen de kans om deel te nemen aan werkgroepen die een thema benaderen waarin zij expertise hebben. • Het burgerplatform is het vervolg van de expertengroep 'Heldig', pilootproject dat we realiseerden in 2023 en zal bijgevolg ook een plek krijgen binnen de structuur van de organisatie.
Acties	Experten van het burgerplatform en professionele eerstelijns werkers maken samen een podcast om burgers te bereiken over diverse thema's die leven ikv patiëntenparticipatie.
Indicatoren	• Podcast is een samenwerking tussen professionelen en ervaringsdeskundigen. • Podcast wordt gebruikt als informatiekanaal om thema's aan te kaarten die leven ikv patiëntenparticipatie.
OD 3.7: Samen met een intermutualistisch samenwerkingsverband worden gezondheidsdoelstellingen bereikt	
Acties	De drempel van het concept 'verhoogde tegemoetkoming' wordt lager, zowel naar burgers als eerstelijns werkers.
Indicatoren	• Werkgroep van diverse partners komt 5 x per jaar samen rond het thema 'verhoogde tegemoetkoming' en de drempels hiervoor in de regio. • Er wordt een webinar op poten gezet die door minimum 150 eerstelijns werkers gevolgd wordt. • Er worden kwetsbare burgers bereikt die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming, maar nog geen aanspraak op doen dmv infosessies.
Acties	Asielcentra in de omgeving stemmen hun gezondheidsbeleid op elkaar af.
Indicatoren	• Het asielcentrum van Sint-Laureins en Eeklo gaan geregeld in gesprek met elkaar om hun beleid op elkaar af te stemmen. De huisartsenkring en het ziekenhuis worden betrokken bij deze gesprekken om uitwisseling en samenwerking te creëren tussen deze partners. De eerstelijnszone is hierin neutrale partner en moderator.
Acties	Er worden digitale webinars georganiseerd rond diverse gezondheidsthema's waarbij expertise en kennis uitgewisseld kan worden.
Indicatoren	• Minimum 5 digitale webinars worden op poten gezet in samenwerking met de mutualiteiten. • Drie van deze thema's zijn: verhoogde tegemoetkoming, arbeidsongeschiktheid en eenzaamheid bij ouderen
OD 3.8: Samenwerking met het MOPB (=Meetjeslands overleg voor personen met een beperking) resulteert in concrete actie	
Acties	Vanuit het MOPB wordt komende jaren ingezet op het thema integrale toegankelijkheid.
Indicatoren	• Er wordt een charter opgesteld rond integrale toegankelijkheid: zowel fysieke, mentale, persoonlijke als communicatieve drempels worden hierin opgenomen.

	• Het charter wordt verspreid onder de 9 lokale besturen. • Minimum 5 lokale besturen ondertekenen het charter. • Het brede thema toegankelijkheid in de lokale besturen wordt opgevolgd door het MOPB. • Het charter is gedragen door het volledige samenwerkingsverband van het MOPB en werd ook door hen opgesteld.
Acties	Vanuit het MOPB wordt komende jaren ingezet op het thema mobiliteit.
Indicatoren	• Er wordt naar creatieve oplossingen gezocht voor mobiliteitsproblemen voor kwetsbare burgers in het Meetjesland. • Partners reiken elkaar de hand ikv mobiliteit en verkennen de mogelijkheden om hierrond samenwerkingen op te starten.

Strategische doelstelling 4: Informele zorg verder uitbouwen als structurele partner in zorg en welzijn

OD 4.1: We zorgen voor psycho-educatie en psychosociale ondersteuning van mantelzorgers

Acties	In kaart brengen van alle partners, stakeholders die betrokken zijn bij psycho-educatie en psychosociale ondersteuning van mantelzorgers en hen samenbrengen in een werkgroep mantelzorg
Indicatoren	• We doen een oplijsting welke partners/stakeholders in het Meetjesland hierrond een aanbod hebben • Er is een werkgroep mantelzorg met vertegenwoordiging van verschillende partners, stakeholders
Acties	Psycho-educatiepakketten rond psychosociale ondersteuning voor mantelzorgers organiseren in het Meetjesland
Indicatoren	• Er is een groep mantelzorgers (binnen vooropgestelde doelgroep) meerdere keren samengekomen • Via een vragenlijst gaan we na of deelnemers de gekozen methodes positief vinden en met welke aandachtspunten in de toekomst rekening kan gehouden worden.

OD 4.2: We ondersteunen mantelzorgers in het bekendmaken en opnemen van hun rechten

Acties	▪ We zetten in op een webpagina met alle initiatieven op vlak van mantelzorg in het Meetjesland en linken voor meer informatie meteen door naar www.mantelzorgers.be en we promoten deze webpagina via verschillende kanalen (online, op fora, gemeentelijke communicatiekanalen)
Indicatoren	▪ We hebben een webpagina met alle initiatieven op vlak van mantelzorg in het Meetjesland.

	▪ Deze webpagina is bekend bij eerstelijns werkers en mantelzorgers en wordt regelmatig geactualiseerd ▪ Op de webpagina wordt naar de vernieuwde website www.mantelzorgers.be doorverwezen voor meer uitleg, ...
OD 4.3: We ondersteunen jonge mantelzorgers	
Acties	We willen de zichtbaarheid van jonge mantelzorgers verhogen d.m.v. sensibiliseringscampagne (gealigneerd met Vlaamse campagne)
Indicatoren	• We voeren een brede sensibiliseringscampagne voor jonge mantelzorgers (i.s.m. Vlaamse campagne) • Eerstelijnsactoren merken een toename van hulpvragen van jonge mantelzorgers
Acties	We willen secundaire scholen in het Meetjesland stimuleren om een mantelzorgvriendelijk schoolbeleid te voeren.
Indicatoren	• Alle secundaire scholen in het Meetjesland worden gestimuleerd in te zetten op mantelzorgvriendelijk beleid en zich aan te melden voor dit project • De voortgang en (objectieve) resultaten, winsten en uitdagingen worden gedeeld met de andere secundaire scholen • Jonge mantelzorgers weten waar ze met hun vragen terecht kunnen
OD 4.4: We zetten in op de ontwikkeling van zorgzame buurten	
Acties	We houden vinger aan de pols bij de verduurzaming van 2 zorgzame buurten in Oost-Meetjesland.
Indicatoren	• We hebben inzicht in de winst en uitdagingen van de zorgzame buurten
Acties	We stimuleren andere lokale besturen in te zetten op zorgzame buurten
Indicatoren	• We brengen lokale besturen samen om in kaart te brengen wat uitdagingen en winst kunnen zijn • We helpen eerstelijns werkers in contact te brengen met bepaalde buurten
OD 4.5: We zetten in op mantelzorgvriendelijke HR in de regio	
Acties	Werkgevers van bestuursleden van Oost-Meetjesland worden gesensibiliseerd om aandacht te hebben voor mantelzorgers op de werkvloer en hun zorg-werk-leven-balans en schrijven in op infosessies, train-de-trainers, ...
Indicatoren	• Een stafmedewerker van Zorgraad Oost-Meetjesland volgt een infosessie en/of train de trainer cursus • De Zorgraad Oost-Meetjesland wordt een VZW waar mantelzorgvriendelijk beleid wordt uitgerold. • Minstens 2 organisaties uit het bestuursorgaan nemen deel aan de infosessies en/of train-de-trainers
OD 4.6: We zetten in op burgergerichte zorg en vrijwilligerswerk	
Context	Veel (kwetsbare) burgers hebben geen groot netwerk. Eenzaamheid en suïcide in het Meetjesland zijn twee belangrijke signalen uit de

	omgevingsanalyse waarop we willen inspelen. Hier kan informele zorg en meer specifiek buurtgerichte zorg en vrijwilligerswerk een grote rol in spelen.
Acties	We stimuleren/ondersteunen buurgerichte zorg en vrijwilligerswerk in de regio.
Indicatoren	• Er wordt onderzocht en verkend op welke manier of via welk platform we buurtgerichte zorg kunnen opstarten in de regio. • We ondersteunen bestaand vrijwilligerswerk in de regio en verkennen de mogelijkheid om deze uit te breiden. • We starten een pilootproject om buurtgerichte zorg op te starten. • We informeren lokale besturen over verschillende platformen rond buurgerichte zorg die ondersteunend kunnen werken. • We brengen partners samen die rond buurgerichte zorg willen samenwerken en hiervan de meerwaarde zien voor hun eigen organisatie.

Strategische doelstelling 5: Coördinatie opnemen van ontwikkeling van zorgpaden

OD 5.1: We coördineren een update van het bestaande zorgpad suïcide voor volwassenen

Acties	Het bestaande zorgpad suïcide voor volwassenen is reeds in 2010 ontwikkeld. Naar analogie met het zorgpad suïcide voor jongeren zullen we dat bestaande zorgpad updaten met alle betrokken actoren en in nauwe samenwerking met GGZ-netwerk PAKT en CGG Adentro.
Indicatoren	• We brengen in kaart welke partners in de regio aanwezig zijn die niet/niet meer werkzaam zijn binnen dit thema • We hebben een aangepast en geactualiseerd zorgpad • Eerstelijnswerkers vinden en gebruiken het geactualiseerde zorgpad

OD 5.2: We coördineren de opmaak en uitrol van een zorgpad rond intrafamiliaal geweld naar kinderen

Acties	We coördineren de opmaak en uitrol van een zorgpad rond intrafamiliaal geweld naar kinderen
Indicatoren	• Er wordt een werkgroep samengesteld met diverse partners uit de regio die samenwerken om het zorgpad inhoudelijk vorm te geven. • We brengen in kaart welke partners in de regio aanwezig zijn die werkzaam zijn binnen dit thema • We hebben een aangepast en geactualiseerd zorgpad • Eerstelijnswerkers werkzaam in Evergem vinden en gebruiken het zorgpad

OD 5.3: We coördineren de opmaak en uitrol van een zorgpad rond slaapproblemen

Acties	We coördineren de opmaak en uitrol van een zorgpad rond slaapproblemen
Indicatoren	• We zoeken expertise en good practices bij organisaties en zorggraden die hierrond werken/gewerkt hebben. • We brengen stakeholders en partners rond de tafel en richten een werkgroep "slaapproblemen" op

	• We bespreken knelpunten en initiatieven die we opmerken in het Meetjesland • We formuleren antwoorden en acties met de werkgroep
OD 5.4: We coördineren de opmaak van een zorgpad rond mond- en tandzorg	
Acties	• We onderzoeken welke de oorzaken zijn van de lagere preventieve en curatieve tandartsbezoeken in onze regio • We zoeken expertise en good-practices bij organisaties en zorggraden die hier rond werken/gewerkt hebben. • We brengen stakeholders en partners rond de tafel en richten een werkgroep “mond-en tandzorg” op • We bespreken knelpunten en initiatieven die we opmerken in het Meetjesland • We formuleren antwoorden en acties met de werkgroep
Indicatoren	• We hebben een antwoord waarom mond- en tandzorg in onze regio laag scoort • We hebben een oplijsting van good-practices van andere zorggraden • We hebben expertise ingewonnen die ons met onze actie steunt • We hebben een werkgroep mond-en tandezorg opgericht • We hebben antwoorden en acties met de werkgroep bedacht